

KARTA KURSU

Nazwa	Manipulacja informacją
Nazwa w j. ang.	Information manipulation

Koordinator	Dr Paulina Motylińska	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	2	Dr Paulina Motylińska

Opis kursu (cele kształcenia)

Kurs ma na celu przygotowanie studentów do świadomego odbioru komunikatów medialnych i zawartych w nich informacji, szczególnie informacji dostępnych w Internecie. Studenci poznają podstawowe techniki manipulacji informacją, nauczą się także je rozpoznawać poprzez porównywanie komunikatów z różnych mediów.

Warunki wstępne

Wiedza	
Umiejętności	
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01. Student zna podstawowe pojęcia związane z technikami manipulacji informacją (m.in. manipulacja, perswazja, komunikat medialny, selekcja informacji, nadmiar informacji, bezpieczeństwo informacyjne).	K_W07
	W02. Student potrafi opisać techniki manipulacji informacją.	K_W08
	W03. Student rozumie wpływ technik manipulacji informacją na operacje informacyjne i bezpieczeństwo informacyjne jednostki, organizacji i państwa.	K_W09

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01. Student potrafi porównać komunikaty medialne i rozpoznać, czy w analizowanych komunikatach wykorzystano techniki manipulacji informacją.	K_U11
	U02. Student potrafi nazwać wykorzystaną w komunikacie technikę manipulacji informacją.	K_U11
	U03. Student krytycznie ocenia wiarygodność źródeł informacji w zależności od sytuacji problemowej.	K_U10

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01. Student krytycznie ocenia własne kompetencje informacyjne w zakresie oceny wiarygodności informacji.	K_K02
	K02. Student samodzielnie rozszerza swoją wiedzę i doskonali umiejętności w zakresie świadomego i etycznego wykorzystywania informacji.	K_K03
	K03. Student efektywnie pracuje zarówno samodzielnie, jak i w grupie podczas zajęć.	K_K01
	K04. Student ma świadomość wpływu zmanipulowanych informacji (np. fake newsów) na funkcjonowanie współczesnego świata.	K_K04

Organizacja zajęć na studiach stacjonarnych													
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach											
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin		20											

Organizacja zajęć na studiach niestacjonarnych													
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach											
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin		15											

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia prowadzone są w grupie konwersatoryjnej. Prowadzący zajęcia wykorzystuje prezentacje multimedialne, pokazy filmów i stron internetowych jako przykłady ilustrujące techniki manipulacji informacją. Prezentacje teoretyczne przeplatane są ćwiczeniami dla studentów i dyskusjami problemowymi w grupie na zadany temat. Studenci przedstawiają efekty swojej pracy na zajęciach.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne – zadania
W01						x		x					
W02						x		x					
W03								x					
U01						x		x					x
U02						x		x					x
U03						x							x
K01						x		x					
K02						x							
K03						x		x					x
K04						x		x					x

Kryteria oceny	<ul style="list-style-type: none"> - Obecność na zajęciach (minimum 80% obecności) - Aktywność i wykonywanie zadań w trakcie zajęć - Projekt indywidualny (analiza komunikatów medialnych) – przedstawienie projektu na zajęciach
----------------	--

Uwagi	Wszystkie zadania z zajęć muszą zostać wykonane. Nieobecność na zajęciach nie zwalnia z konieczności wykonania zadania.
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Treści teoretyczne: techniki manipulacji informacją (m.in. fałszowanie, fragmentaryzowanie informacji, prowokacje, etykietowanie), różnice między informacjami, opiniami, perswazjami i manipulacjami, obiektywizm komunikatów informacyjnych, metody wywierania wpływu na ludzi, techniki manipulacji informacją w operacjach informacyjnych.
2. Analiza komunikatów medialnych pod kątem wykorzystanych w nich technik manipulacji informacją (komunikaty telewizyjne, prasa, Internet, radio, w tym komunikaty reklamowe i komunikaty w mediach społecznościowych).
3. Analiza sposobu przedstawienia jednego wydarzenia/sytuacji/tematu w różnych mediach, analiza poziomu obiektywności/subiektywności przedstawienia informacji.
4. Świadome korzystanie z mediów, ochrona przed manipulacją informacją, metody weryfikacji jakości informacji, kompetencje informacyjne i cyfrowe.
5. Przyszłość manipulacji informacją (m.in. sztuczna inteligencja, manipulacja obrazem, dźwiękiem).

Wykaz literatury podstawowej

Cialdini, Robert. *Wywieranie wpływu na ludzi: teoria i praktyka*. Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2016.

Gajlewicz, Michał. *Techniki perswazyjne: podstawy*. Warszawa : Difin, 2009.

Modrzejewski, Zbigniew. *Operacje informacyjne*. Warszawa : Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, 2015.

Skąła, Marek. *Manipulacja odczarowana: 777 skutecznych technik wpływu*. Wydawnictwo Helion, 2015.

Golka, Marian. *Bariery w komunikowaniu i społeczeństwo (dez)informacyjne*. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008.

Batorowska, Hanna; Klepka, Rafał; Wasiuta Olga. *Media jako instrument wpływu informacyjnego i manipulacji społeczeństwem*. Kraków: Wydawnictwo Libron, 2019.

Wardle, C. (2019). *First Draft's Essential Guide to Understanding Information Disorder. First Draft*
https://firstdraftnews.org/wp-content/uploads/2019/10/Information_Disorder_Digital_AW.pdf?x76701
 [28.12.2022]

Wykaz literatury uzupełniającej

Hernik, Joanna. Informacja czy manipulacja? Analiza na przykładzie wybranych reklam. *Acta Universitatis Nicolai Copernici Zarządzanie* nr 40 (2014), s. 193-204.

Palczewski, Marek. Selekcja informacji w mediach – zasady, wartości, manipulacje. *Naukowy Przegląd Dziennikarski* nr 2 (2015), s. 85-101.

Grochowski, Robert. *Manipulacja informacją w przekazach telewizyjnych upadkiem kultury informacyjnej*. W: Batorowska, Hanna red. „Kultura informacyjna w ujęciu interdyscyplinarnym – teoria i praktyka, tom 1”, Kraków 2015, s. 66-75.

Babik, Wiesław. O manipulowaniu informacją w prywatnej i publicznej przestrzeni informacyjnej [dok. elektr.] <http://www.ktime.up.krakow.pl/symp2011/referaty2011/babik.pdf> [dostęp: 28.12.2022]

Rutkowska, Agnieszka. Dziennikarskie sposoby wywierania wpływu na odbiorcę w telewizyjnych serwisach

informacyjnych. *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Litteraria Polonica* Acta Universitatis Lodzensis. Folia Litteraria Polonica T. 20, nr 2 (2013).

Fus, Agnieszka. Język reklamy jako narzędzie perswazji i manipulacji na przykładzie wybranych polskich spotów telewizyjnych. W: Mikołajczyk, Beata i in. red. *Język w poznawaniu*, Poznań 2010, s. 53-62.

Piotrkowski, Maciej Sergiusz, Techniki perswazyjne w radiowych tekstach dziennikarskich na przykładzie serwisów informacyjnych „Fakty RMF FM”(czerwiec–sierpień 2013). *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Litteraria Polonica* nr1(23) 2014, s. 71-90.

Brennen, J.S. et al. (2020). Types, Sources, and Claims of COVID-19 Misinformation. Reuters Institute Factsheet http://www.primaonline.it/wp-content/uploads/2020/04/COVID-19_reuters.pdf [dostęp: 28.12.2022]

Dodatkowa literatura przedmiotu będzie podawana na zajęciach.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – studia stacjonarne

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	20
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca indywidualna)	20
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		50
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – studia niestacjonarne

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca indywidualna)	20
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		50
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2